

LÀNG CỔ PHƯỚC TÍCH – GIẢI PHÁP PHỤC HỒI DU LỊCH TRONG KẾ HOẠCH PHÁT TRIỂN KINH TẾ CỦA TỈNH THỪA THIÊN HUẾ

ThS. Hồ Thị Thúy Nga

Đặt vấn đề

Economist Intelligence Unit (EIU), sau khi đã ghi nhận mức tăng 60% trong năm 2022, dự báo lượng khách du lịch toàn cầu sẽ tiếp tục tăng trưởng 30% tính đến hết năm 2023, dù vẫn chưa thể quay trở về mức trước đại dịch COVID-19. Sự giảm tốc của các nền kinh tế, căng thẳng địa chính trị và những diễn biến phức tạp của dịch bệnh ở một số quốc gia sẽ là những yếu tố làm chậm đà phục hồi của kinh tế du lịch nói chung trên thế giới và cho một số quốc gia còn bị ảnh hưởng.

Skyscanner – công ty nghiên cứu về thị trường du lịch có trụ sở tại Vương quốc Anh cũng dự báo, ngành du lịch toàn cầu đang hướng tới một triển vọng tích cực trong năm 2023. Cuộc khảo sát được hãng thực hiện với 11 nghìn khách du lịch tại 10 quốc gia cho thấy, 45% số người được hỏi cho biết có dự định đi du lịch nhiều hơn.

Báo cáo giữa kỳ của Sở Du lịch tỉnh Thừa Thiên Huế cho biết lượng khách du lịch đến Thừa Thiên Huế đạt khoảng hơn 1.640.185 lượt tính đến hết tháng 6 năm 2023, trong đó khách nội địa đạt khoảng 1.072.969 lượt, khách quốc tế đạt khoảng 567.216 lượt. Khách lưu trú khoảng 845.892 lượt. Tổng thu từ du lịch 6 tháng ước đạt khoảng 3.494 tỷ đồng, tăng 148% so với cùng kỳ năm 2022. Các thị trường khách quốc tế lưu trú chiếm tỷ trọng lớn là Thái Lan, Pháp, Úc, Đức, Mỹ, Anh, Hà Lan, Tây Ban Nha, Đài Loan, Malaysia và một số thị trường khác.

Trong 9 tháng đầu năm, ngành du lịch tỉnh Thừa Thiên Huế tiếp tục duy trì đà phục hồi tốt, bằng chứng là tổng lượng khách du lịch đến trong tỉnh ước đạt 2,4 triệu lượt, gấp 1,6 lần so với cùng kỳ năm 2022, trong đó khách quốc tế ước đạt 745.000 lượt, gấp 7,3 lần cùng kỳ năm 2022.

1. Tổng quan về Làng cổ Phước Tích

Phước Tích thuộc xã Phong Hòa, huyện Phong Điền, tỉnh Thừa Thiên-Huế nằm giáp ranh giữa 2 tỉnh Thừa Thiên Huế và Quảng Trị cách trung tâm thành phố Huế 35km về hướng Bắc, là ngôi làng cổ thứ 2 được Nhà nước công nhận và cấp bằng Di tích quốc gia năm 2019. Không gian làng quê đậm chất Bắc Trung Bộ này còn được bảo tồn và giữ gìn một cách nguyên vẹn, sơ khai như thuở mới gây dựng.

Nguồn ảnh: Internet

Theo sử sách, Phước Tích được thành lập từ năm 1470 dưới thời Lê Thánh Tông và được bao bọc hầu như toàn bộ bởi dòng sông Ô Lâu huyền thoại, nước sông luôn trong xanh khiến nơi đây gần như một hòn đảo, quanh làng có di tích 12 bến nước tượng trưng cho 12 con giáp.

Tên gọi đầu tiên của làng là Phúc Giang, như mong muốn một vùng gần sông nước nhiều phúc lộc. Đến thời Tây Sơn, Phúc Giang được đổi thành Hoàng Giang, để nhớ đến dòng họ khai canh lập làng. Đến đời Gia Long, làng được đổi tên thành Phước Tích, như là mong muốn của người dân được tích lũy phúc đức cho con cháu. Hơn 5 thế kỷ tồn tại, trải qua các cuộc chiến tranh binh lửa và sự tàn phá của thiên nhiên, có thể nói, Phước Tích vẫn giữ gìn gần như nguyên vẹn vẻ đẹp nguyên sơ của làng quê Việt với phong cảnh hữu tình, không gian yên ả, với cây đa, bến nước, sân đình...

Làng cổ có quần thể di tích kiến trúc nhà rường cổ, di tích văn hóa Champa, văn hóa Việt cổ; vẫn còn tồn tại nghề gốm Phước Tích truyền thống và Phước Tích vì thế còn được mệnh danh là làng di sản của miền Trung Việt Nam.

Nguồn ảnh: Internet

Bên cạnh Phước Tích là làng nghề điêu khắc gỗ Mỹ Xuyên, chính những thế hệ thợ điêu khắc gỗ ở đây là những người đã góp phần tạo nên quần thể nhà rường ở Phước Tích tồn tại cho đến bây giờ.

Nguồn ảnh: Internet

Đặc biệt là quần thể di tích nghệ thuật kiến trúc dân gian độc đáo với 36 ngôi nhà rường cổ còn khá nguyên vẹn gồm 12 ngôi nhà thờ họ, phái, 24 nhà ở của dân.

Tất cả những ngôi nhà rường này đều trên 100 năm tuổi và được chạm khắc những họa tiết, hoa văn cực kỳ tinh xảo, truyền thống Huế.

Nhà nào cũng có vườn rộng nối liền nhau bởi những hàng rào bằng cây chèo tàu bao quanh. Bên cạnh đó là hệ thống các di tích tín ngưỡng, tôn giáo như đình, chùa, miếu, nhà thờ của các họ tộc; các di tích của nền văn hoá Champa; những cây cổ thụ có tuổi thọ hàng trăm năm; những bến nước, sân đình; phế tích của những lò nung gốm, đường làng, ngõ xóm, những lối đi

với lớp lớp những mảnh gốm sành ghi dấu một thời vàng son của làng nghề chuyên sản xuất gốm... Tất cả đã tạo nên cảnh quan đặc trưng của một làng quê Việt.

2. Thực trạng khai thác du lịch ở Phước Tích

Phước Tích là điểm đến hấp dẫn đối với khách du lịch, cùng với các chương trình tour thăm quan nhà rường, miếu cây Thị, các di tích văn hoá Champa ở ngay trong làng... khách du lịch còn được trải nghiệm các dịch vụ du lịch như: cùng vào bếp với người dân Phước Tích, trải nghiệm homestay với chủ nhà rường, giao lưu Văn nghệ, thơ ca hò vè với người dân, thả đèn nguyện ước thái bình trên sông Ô Lâu.

- Hoạt động đón tiếp khách du lịch ngày càng trở nên chuyên nghiệp, sự phối hợp giữa Ban quản lý làng cổ Phước Tích giữa và các hộ dân ngày càng gắn bó mật thiết, nhịp nhàng, đảm bảo đúng quy chế phối hợp tổ chức và triển khai hoạt động kinh doanh du lịch và dịch vụ đã ký kết.

Nguồn ảnh: Internet

- Phối hợp với chính quyền địa phương đảm bảo an toàn cho du khách khi đến thăm quan và trải nghiệm tại làng cổ Phước Tích.

- Đội ngũ hướng dẫn viên, thuyết minh viên của Ban quản lý làng cổ Phước Tích thường xuyên tự học tập để nâng cao nghiệp vụ và kỹ năng đón tiếp, hướng dẫn khách du lịch các tour tuyến trong làng cổ.

- Thường xuyên tổ chức kiểm tra các dịch vụ du lịch thực hiện đúng các quy định của pháp luật về kinh doanh du lịch; Nhắc nhở dịch vụ ẩm thực việc chấp hành các quy định của pháp luật về vệ sinh, an ninh, an toàn thực phẩm và phòng cháy chữa cháy.

Hiện tại có 11 nhà tham gia cung ứng dịch vụ tham quan nhà rường cổ. Trong đó có 04 nhà tham gia dịch vụ lưu trú với sức chứa khoảng 30 người.

Nguồn ảnh: Internet

***Bảng thống kê về số lượng khách và doanh thu qua các năm từ 2013-2021**

STT	Năm	Số lượng khách	Doanh thu	Ghi chú
1	2013	1.380	145.265.000	
2	2014	4.398	200.400.000	Khách và doanh thu tăng nhờ lễ hội “Hương xưa làng cổ”
3	2015	1.240	96.000.000	
5	2016	2.000	200.000.000	Khách và doanh thu tăng nhờ lễ hội “Hương xưa làng cổ”
6	2017	2.736	101.100.000	
7	2018	67.355	156.810.000	Khách và doanh thu tăng nhờ lễ hội “Hương xưa làng cổ”
8	2019	6.644	150.000.000	
9	2020	4.050	151.000.000	
10	2021	3.120	150.000.000	
10	2022 Từ tháng 01-05/2022	10.000	574.000.000	

Nguồn số liệu: Tác giả tổng hợp

3. Thuận lợi, khó khăn trong công tác trùng tu, tôn tạo di tích và phát triển dịch vụ du lịch tại làng cổ Phước Tích.

3.1. Thuận lợi

- Hệ thống các di tích, nhà rường, nếp sống văn hóa truyền thống được người dân trân trọng, gìn giữ đã góp công lớn trong việc bảo vệ di tích và tạo nguồn tài nguyên quý giá để phát triển du lịch.

- Sự chung tay vào cuộc tích cực của người dân, chủ thể của làng di sản nên công tác bảo tồn và phát triển du lịch có những bước chuyển biến mạnh mẽ và sâu sắc.

- Quy hoạch bảo quản, tu bổ, phục hồi và phát huy giá trị di tích kiến trúc nghệ thuật Làng cổ đã được UBND Tỉnh phê duyệt vào ngày 29/12/2020 là cơ sở vững chắc để Làng cổ có điều kiện và tiềm lực cho sự phát triển ngắn hạn và dài hạn.

3.2. Khó khăn

- Chất lượng sản phẩm du lịch còn thấp, trình độ nguồn nhân lực phục vụ du lịch còn yếu và thiếu. Đặc biệt, nguồn nhân lực phục vụ kinh doanh các dịch vụ du lịch trong làng vô cùng thiếu. Vì vậy để duy trì hoạt động du lịch cộng đồng ở đây nhất định phải duy trì bộ máy của Ban Quản lý. Vấn đề mấu chốt là sự phối hợp về công việc và phân chia lợi ích giữa Ban Quản lý, cộng đồng người dân và doanh nghiệp tham gia hoạt động du lịch ở làng cổ, những gia đình, hộ dân trực tiếp tham gia cung ứng và kinh doanh dịch vụ có thu trực tiếp

- Việc xã hội hóa trong hoạt động du lịch chưa mang lại hiệu quả, nguồn kinh phí phục vụ công tác phát triển du lịch tại Làng cổ chưa hình thành, doanh thu du lịch chưa đáp ứng việc tái đầu tư. Việc xây dựng hạ tầng du lịch chủ yếu dựa vào nguồn vốn ngân sách nhà nước.

4. Giải pháp:

Từ việc phân tích tiềm năng, thực trạng khai thác phát triển du lịch ở Làng cổ, để duy trì bền vững và phát triển du lịch tại Làng cổ Phước Tích cần tập trung những giải pháp cơ bản sau:

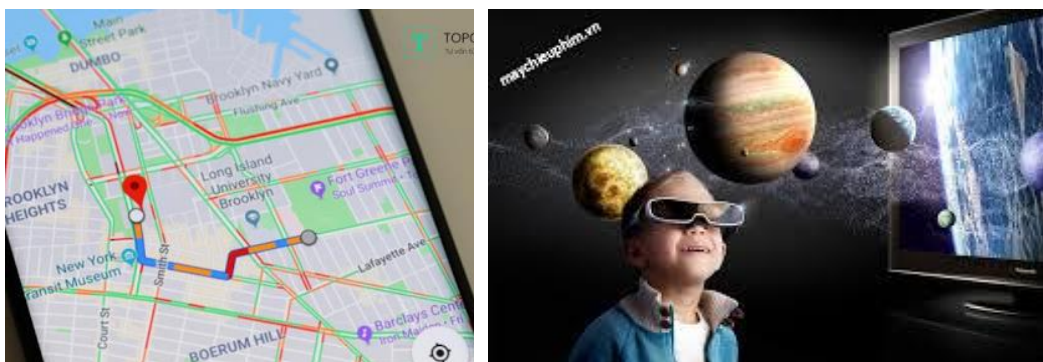
4.1. Đẩy mạnh việc kết nối Làng cổ với các điểm du lịch, các di sản trong tỉnh và các tỉnh lân cận thông qua việc thúc đẩy sớm hình thành điểm dịch vụ du lịch tại đầu cầu Mỹ Chánh và các tuyến giao thông kết nối làng cổ với trung tâm huyện và du lịch biển. Thuận lợi của giải pháp này là đã được phê duyệt ở Quy hoạch, chỉ cần sự vào cuộc bằng đề xuất quyết liệt của Ban quản lý và Chính quyền địa phương với mong muốn sẽ được triển khai sớm.

4.2. Xây dựng Làng cổ thành điểm dừng chân trên lộ trình Bắc Nam của các hãng lữ hành, cung cấp các dịch vụ đủ và đạt chuẩn của một điểm dừng chân (Rest stop). Hiện nay, Ban quản lý đã có liên hệ với trên 30 hãng lữ hành trên toàn quốc với mục tiêu mở rộng thêm mối quan hệ với các hãng và mong muốn có lộ trình đón khách thường xuyên hơn. Song song với việc đó là xây dựng các tour tham quan trong khoảng thời gian ngắn 30-45 phút để phục vụ du khách dừng chân tại làng cổ.

4.3. Kết nối Phước Tích, các dịch vụ của Phước Tích thành tour du lịch khi đến Huế như làng nghề điêu khắc gỗ Mỹ xuyên, Phá Tam giang- Đàm Chuồn, khu nghỉ dưỡng nước khoáng nóng Alba -Thanh Tân để đa dạng hóa các hoạt động du lịch trải nghiệm gắn với Làng cổ.

4.4. Xây dựng các hoạt động dịch vụ hình thành nên điểm đến, các hoạt động điểm nhấn (Hương xưa Làng Cổ) định kỳ hàng tuần, tháng, quý và năm

4.5. Bổ sung và ứng dụng các giải pháp công nghệ tại Làng cổ.

Nguồn ảnh: Internet

- Xây dựng app ứng dụng Du lịch Làng cổ trên điện thoại thông minh, màn hình số để tìm kiếm thông tin.

- Xây dựng Cổng thông tin điện tử cung cấp cho du khách chi tiết tour, thông tin du lịch cần thiết, phương án đi lại, ăn, nghỉ và cả bản đồ số 3D.

- Xây dựng hệ thống Wifi công cộng, mở rộng phạm vi kết nối tại các điểm tham quan và cung cấp dịch vụ của làng.

- Tham quan các di tích, đình, đền chùa, xưởng sản xuất hay tham dự lễ hội bằng sử dụng kính 3D để trải nghiệm thực tế ảo.

- Quảng bá điểm đến Làng cổ thông qua ứng dụng công nghệ thực tế ảo có tương tác.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Báo cáo 6 tháng năm 2023 của Sở Du Lịch Thừa Thiên Huế trên Cổng thông tin điện tử của tỉnh Thừa Thiên Huế.

2. Nhịp sống thị trường, Châu Xuân Nguyễn Blog, ngày 13/10/2023.

3. Báo Đầu tư online, ngày 23/10/2023.

4. Tài liệu “ Huế - Kinh đô Ẩm thực” 6/2022.